
GUIA LLENGUATGE IGUALITARI

CENTRE FORMACIÓ PREVENCIÓ

ÍNDEX

1. <u>Presentació</u>	1
2. <u>El llenguatge com a transmissors de valors</u>	2
3. <u>La utilització del masculí com a genèric</u>	3
3.1 <u>Com evitar el genèric masculí</u>	3
- Utilització de genèrics reals-noms col·lectius.	
- Noms d'organismes i entitats administratives.	
- Expressions despersionalitzades.	
- Mots invariables.	
3.2 <u>Ús dels dos gèneres gramaticals</u>	5
3.3 <u>Frases i perífrases</u>	5
3.4 <u>Dubtes gramaticals</u>	6
- Articles i preposicions	
- Adjectius	
3.5 <u>Afegir la terminació femenina a la forma masculina després d'una barra inclinada</u>	7

1. Presentació

Aquesta guia de llenguatge neutre és una de les iniciatives promogudes pel Centre de Formació i Prevenció, en el marc de l'impuls per a l'assoliment de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones de la nostra entitat.

Considerem que cal anar més enllà intentant canviar el nostre entorn immediat com a forma de transformació social. Des del Centre de Formació i Prevenció, considerem que aquesta tasca, passa entre d'altres, per oferir i dotar a tots els treballadors i treballadores d'eines que ens permetin avançar en la superació d'aquesta societat sexista, que sovint es construeix i es reproduïx a partir de pràctiques més o menys subtils.

Així doncs, amb l'elaboració d'aquesta guia, volem incitar a la reflexió i oferir recursos concrets a les treballadores i treballadors de la nostra entitat per tal d'usar un llenguatge més acurat que serveixi per a la construcció d'una societat justa basada en el respecte a les persones.

L'objectiu d'aquesta guia és “**dotar al personal del Centre de Formació i Prevenció d'un marc de referència amb recursos i exemples per tal d'evitar un ús sexista del llenguatge en l'elaboració de textos de diferent tipologia**”.

2. El llenguatge com a transmissors de valors

Si ens parem a pensar i reflexionar, podem veure que el llenguatge va més enllà de la mera comunicació entre les persones. Sabem que el llenguatge que utilitzem és una opció individual que fem servir les persones quan ens volem comunicar i expressar a la nostra vida quotidiana. D'una manera més o menys conscient, sempre podem escollir la manera de transmetre allò que sentim, pensem, volem, etc.

Així mateix, hem de ser conscients que el llenguatge va més enllà d'una mera comunicació entre les persones, ja que el llenguatge és un dels transmissors de valors i principis de la nostra cultura. El llenguatge estructura la nostra percepció del món, i per tant, és un reflex de la societat en la qual vivim.

El llenguatge que utilitzem i la manera com ho fem reflectirà el sexisme, entre d'altres prejudicis, existent en la nostra societat. Amb la normalització de determinades expressions sexistes, o amb la invisibilització del sexe femení a partir de l'ús sistemàtic del masculí, estem, tots i totes, reproduint tot allò que qüestionem: situant a la dona en un pla secundari envers l'home.

Així mateix, hem de saber que la llengua en sí mateixa no es sexista. Disposem de suficients recursos perquè puguem dir allò que volem dir i de la manera en què ho volem dir. Així mateix, és important que siguem conscients que el llenguatge és un fet cultural que es pot modificar per tal de reforçar o modificar els estereotips ja existents a la nostra societat i no contribuir a la seva permanència.

L'article 14 de la Llei per a la igualtat estableix com una de les actuacions del poder públic «la implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment en la totalitat de les accions socials, culturals i artístiques». La nostra associació, reconeguda d'Interès Públic, manté el compromís per sostenir un model de Servei Públic de qualitat i dotar-se de tots els recursos necessaris per donar una resposta de qualitat adaptant-se permanentment a les noves necessitats i reptes de la societat actual.

Per tant, el Centre de Formació i Prevenció, amb l'elaboració d'aquesta guia, vol contribuir a l'impuls d'un ús igualitari del llenguatge que reflecteixi la societat canviant dels rols que tenen els homes i les dones en la nostra societat, i al mateix temps que serveixi per promoure aquests canvis en la vida quotidiana de les persones.

3. La utilització del masculí com a genèric

Podem pensar que si utilitzem el masculí com a genèric, ja estem incloent els dos sexes. Però hem de ser conscients que l'ús del masculí com a terme genèric pot resultar confús perquè no sabem si ens referim només al masculí o ambdós sexes alhora. Per exemple, com interpretem una frase que digui: *“Els pares s’han d’involucrar més en l’educació dels seus fills”*.

Avui en dia, les dones juguen un paper molt més visible en la nostra societat: en el mercat de treball i en l'àmbit públic, en general, i això s'ha de reflectir en el nostre llenguatge, canviant i/o adaptant el nostre vocabulari habitual.

Si volem acabar amb una relació desigual de les dones respecte als homes, hem de començar a introduir petits canvis a la nostra societat. Un d'aquests canvis pot començar per una utilització correcta i no discriminatòria de la utilització del llenguatge.

Si utilitzem l'ús del masculí com a genèric a l'hora d'expressar-nos, estem fent invisible a la meitat de la població a causa de l'ús del gènere gramatical masculí per referir-nos indistintament a homes i a dones.

Hi ha moltes persones que consideren que, avui dia, la nostra societat ja és prou igualitària entre dones i homes ja que les dones gaudeixen dels mateixos drets que els homes, i que per tant no és important si fem servir el llenguatge de manera androcèntrica o sexista perquè “ja s'entén” que es fa referència als dos sexes alhora. Però hem de ser conscients que si la llengua té usos sexistes no és per casualitat, sinó que és un reflex del que ha estat, i encara és, la nostra societat.

De la mateixa manera que lluitem per avançar i aconseguir canvis en moltes esferes de la nostra societat, és important que també ens impliquem en aconseguir una equitat entre dones i homes a la nostra societat actual.

3.1. Com evitar el genèric masculí

Utilització de genèrics reals –noms col·lectius-

És la opció més recomanada si podem fer servir un mot que realment inclogui els dos sexes. És una bona idea tenir un llistat a mà amb paraules d'ús freqüent en la nostra tasca quotidiana. També es poden fer servir molts invariables, expressions despersonalitzades, o la paraula “persona” i altres noms genèrics.

En lloc de	Proposem
L'interessat	La persona interessada
El sol·licitant	La persona sol·licitant
L'usuari	La persona usuària
Els socis	Les persones associades
Els signants	La persona que signa
Admesos i exclosos	Persones admeses i excloses.
Administratius	Personal administratiu. Personal d'administració

En lloc de	Proposem
Directius	Personal directiu
Directors i subdirectors	Equip de direcció, equip directiu
Formadors	Personal formador, personal responsable de la formació.
Professors	Equip docent
Metges	Equip mèdic, medicina
Informàtic	Professionals de la informàtica
Adolescents	Adolescència
Alumnes	Alumnat
Biòleg	Biologia
Ciutadans	Ciutadania, població, poble, societat
Consellers	Consell Executiu, Govern
Electors	Electorat
Fills	Descendència
Funcionaris	Funcionariat, funció pública
Usuaris	Usuariat
Homes	Gent, humanitat, població, gènere humà, espècie humana
Joves	Joventut, jovent
Mestressa de casa	Feines de la llar
Membres	Agrupació, assemblea, comissió, col·lectiu
Nens	Infància, canalla, quitxalla, mainada
Nois	Joventut, jovent
Professors	Professorat, claustre, docència
Socis	Agrupació, associació, persones associades
Tots	Tothom, tota la gent, tot el món
Treballadors	Personal, plantilla, equip
Voluntaris	voluntariat

Noms d'organismes i unitats administratives

En lloc de	Proposem
Alcalde	Ajuntament. Alcaldia
Assessors	Assessoria. Consell Assessor
Conseller	Departament. Conselleria. Consell
Consultor	Consultoria
Degà	Deganat
Delegat	Delegació
Director	Direcció
Regidor	Regidoria
President	Presidència
Vocal	Vocalia

Expressions despersonalitzades

En lloc de	Proposem
Redactors	Redactat per:
Sr./Sra.	Nom
Destinatari	Destinació
El/la sol·licitant	Dades personals. Cognoms i nom
Nascut/nascuda a	Lloc de naixement
Domiciliat/ada a	Domicili
En/na o Sr/Sra.	Nom i cognoms

Mots invariables

En lloc de	Proposem
Home	Ésser humà. Persona
Nen	Infant
Alcaldes	Autoritats municipals

3.2. Ús dels dos gèneres gramaticals: formes dobles

Les formes dobles es poden fer servir de forma completa o amb les barres. S'ha de tenir en compte que en els casos en que sigui necessària la presència d'un adjectiu i/o un article, aquest ha de desaparèixer també en les dues formes, la masculina i la femenina.

En fer servir aquest, hem de tenir en compte que posar primer una o altra forma també implica certa jerarquització. Per tant, podem alternar l'ordre d'aparició: en alguns casos la forma masculina primer, i en d'altres, la femenina. Per tal de no repetir sempre l'un o l'altre a l'inici de la frase, una bona alternativa és que apareguin en ordre alfabètic.

En lloc de	Proposem
Treballadors	Treballadors i treballadores o treballadors/es
Subscriber	Subscriptora o subscriptor o subscriptor/a
Socis	Els socis i les sòcies
Tècnics	Tècnics/tècniques
Pedagogs	Pedagogs/ogues
Educadors	Educadors i educadores

3.3. Frases i perifrases

A vegades no cal fer servir les dues formes (masculina i femenina) per fer ús no discriminatori del llenguatge. Només cal buscar la forma més clara i senzilla d'expressar allò que volem fer dir, sense capficar-nos perquè hi siguin presents les dues formes.

En lloc de	Proposem
Tots els inscrits i les inscrites a la trobada	Tothom que s'hagi inscrit a la trobada. Les persones inscrites a la trobada Qui s'hagi inscrit a la trobada.
Totes els andalusos i les andaluses	La població d'Andalusia
La persona que representi el president/a ha de presentar l'autorització d'aquest/a	La persona que representi la presidència n'ha de presentar l'autorització
El congrés aplegarà els alumnes i les alumnes, les professores i els professors	El congrés aplegarà la comunitat escolar educativa. El congrés aplegarà l'alumnat i el professorat
Al CFP estem molt agraïts per la vostra participació a les jornades que hem organitzat	Des del CFP us agraïm la vostra participació a les jornades que hem organitzat.
Heu estat seleccionats per portar a terme el projecte	Us han seleccionat per portar a terme el projecte
Benvinguts a l'Assemblea general de la nostra entitat	Us donem la benvinguda a l'Assemblea General de la nostra entitat.

3.4. Dubtes gramaticals

En el cas de formes invariables (paraules que tenen la mateixa forma per al masculí i femení), les podem fer servir sempre que en el text no hi hagi cap altre element (adjectius, articles,...) que tingui flexió de gènere. Exemples:

- Una vacant de gerent
- Servei per a alumnes
- Reunió amb professionals del sector

Però en el cas que sí que hi hagi articles o adjectius (o altres formes), haurem de fer servir les dues formes (masculina i femenina)

En lloc de	Proposem
El gerent ha de signar el document	El/la gerent ha de signar el document
Els especialistes de l'àrea	Les i els especialistes de l'àrea

Articles i preposicions

Quan l'article va precedit d'una preposició, no cal repetir la preposició en les formes dobles.

En lloc de	Proposem
Signatura del pare o de la mare	Signatura del pare o mare
Sala per a les treballadores i pels treballadors	Sala per a les treballadores i treballadors

Adjectius

No és necessari que tinguin una forma doble. Amb l'objectiu de facilitar la lectura, es recomana fer servir una única forma i fer-la concordar amb el substantiu més proper.

En lloc de	Proposem
Autors contemporanis i autores contemporànies	Autors i autores contemporànies
Les candidates escollides i els candidats escollits	Les candidates i candidats escollits.

3.5. Afegir la terminació femenina a la forma masculina després d'una barra inclinada

En lloc de	Proposem
President i/o presidenta	President/a
Treballador i treballadora	Treballador/a

Si la forma femenina presenta variacions ortogràfiques (una lletra diferent o un canvi en l'ús de l'accent) afegirem la terminació femenina a partir de la vocal tònica inclusivament.

Si la forma femenina acaba amb –essa, afegirem tot aquest morfema.
Alcalde/essa